

รายงานการจัดเวทีเสวนาวิชาการ เพื่อทบทวนองค์ความรู้
พัฒนางานวิจัยและงานบริการวิชาการเกี่ยวกับไทใหญ่

วันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๕๘ เวลา ๐๘.๓๐ – ๑๗.๐๐ น.

ณ อาคารศูนย์การเรียนรู้วัฒนธรรมไทใหญ่
สถาบันไทใหญ่ศึกษา วิทยาลัยชุมชนแม่ฮ่องสอน

สถาบันไทใหญ่ศึกษา
วิทยาลัยชุมชนแม่ฮ่องสอน
สถาบันวิทยาลัยชุมชน

รายงานการจัดเวทีเสวนาวิชาการ เพื่อทบทวนองค์ความรู้พัฒนางานวิจัยและงานบริการวิชาการ
เกี่ยวกับไทใหญ่ วันพฤหัสบดีที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๕๘ เวลา ๐๘.๓๐ – ๑๗.๐๐ น.
ณ อาคารศูนย์การเรียนรู้วัฒนธรรมไทใหญ่ (อาคารสักทอง)
สถาบันไทใหญ่ศึกษา วิทยาลัยชุมชนแม่ฮ่องสอน

ผู้มาประชุม

๑. Dr.Nicola Tannenbaum	Professor of Lehigh University
๒. ดร.จรรยา คำนวนตา	ประธานสภาวิทยาลัยชุมชนแม่ฮ่องสอน
๓. นายคมสัน คูสินทรัพย์	ผู้อำนวยการวิทยาลัยชุมชนแม่ฮ่องสอน
๔. ดร.โยธิน บุญเฉลย	รองผู้อำนวยการวิทยาลัยชุมชนแม่ฮ่องสอน
๕. นายประเสริฐ ประดิษฐ์	ปรีชาศูนย์ไทใหญ่ศึกษา
๖. นายธนนชัย มุ่งจิต	หัวหน้าโครงการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน
๗. นางสาววัฒนา กวีวัฒน์	คณะกรรมการศูนย์ไทใหญ่ศึกษา
๘. นางอัญชน ไหวดี	คณะกรรมการศูนย์ไทใหญ่ศึกษา
๙. นายอุดม แสนทวีโกศทรัพย์	คณะกรรมการศูนย์ไทใหญ่ศึกษา
๑๐. นายบุญเลิศ วิจารณ์ภรณ์	คณะกรรมการศูนย์ไทใหญ่ศึกษา
๑๑. นางเพ็ญศรี นุชทรวง	คณะกรรมการศูนย์ไทใหญ่ศึกษา
๑๒. นายสมจิต สุวรรณบุษย์	คณะกรรมการศูนย์ไทใหญ่ศึกษา
๑๓. นายสุพจน์ วัลลิภกร	คณะกรรมการศูนย์ไทใหญ่ศึกษา
๑๔. นายคุ้ม มานะ	คณะกรรมการศูนย์ไทใหญ่ศึกษา
๑๕. นายสุขชัย เฉลิมผลวงศ์กุล	คณะกรรมการศูนย์ไทใหญ่ศึกษา
๑๖. นางเทพินท์ พงษ์ดี	คณะกรรมการศูนย์ไทใหญ่ศึกษา
๑๗. นางเกษมณี ผ่องพันธุ์	คณะกรรมการศูนย์ไทใหญ่ศึกษา
๑๘. นางพัชรภรณ์ วิมาลัย	คณะกรรมการศูนย์ไทใหญ่ศึกษา
๑๙. นายทรงศักดิ์ ปัญญา	ครู คศ.๑
๒๐. นางเวียงสอน ดอนแก้ว	นักประชาสัมพันธ์
๒๑. นางสาวจิรวรรณ ศิริบุญ	เจ้าหน้าที่ธุรการ วิทยาลัยชุมชนแม่ฮ่องสอน
๒๒. นางสาวอรุณี เวียงแสง	ผู้ประสานสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย มส.
๒๓. นายพรศักดิ์ คำทอง	เจ้าหน้าที่งานทะเบียน วิทยาลัยชุมชนแม่ฮ่องสอน
๒๔. นางสาวเอกภาวี ชัตติครุฑ	นักวิชาการศึกษา
๒๕. นางสาวสมณวรรณ ธรรมดีกุล	เจ้าหน้าที่งานวัดผล วิทยาลัยชุมชนแม่ฮ่องสอน
๒๖. นายธัญชัย บุญแก้ววรรณ	เจ้าหน้าที่งานวัดผล วิทยาลัยชุมชนแม่ฮ่องสอน
๒๗. นางสาวบุษกร สืบตระกูล	นักวิชาการศึกษา
๒๘. นางสาวอริดี มั่นคง	เจ้าหน้าที่โครงการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน
๒๙. นายนันทวัฒน์ ชนิตร์นันท์	เจ้าหน้าที่สถาบันไทใหญ่ศึกษา
๓๐. นางสาวศิวนาถ ไชยกันทา	เจ้าหน้าที่สถาบันไทใหญ่ศึกษา
๓๑. นายนันทพัทธ อภิโกศทรัพย์	เจ้าหน้าที่สถาบันไทใหญ่ศึกษา

/เวลา...

เวลา ๐๘.๓๐ - ๐๙.๐๐ น. ลงทะเบียน

ดร.โยธิน บุญเฉลย ทำหน้าที่ดำเนินรายการประชุม

เริ่มประชุมเวลา ๐๙.๐๐ น. โดย ดร.จรรุญ คำนวนตา ทำหน้าที่เป็นประธานในการประชุม

วัตถุประสงค์ของการประชุม

เพื่อทบทวนองค์ความรู้พัฒนางานวิจัยและงานบริการวิชาการเกี่ยวกับไทใหญ่

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

วาระที่ ๑.๑ เรื่อง ความสำคัญการศึกษาวิจัยด้านต่าง ๆ เพื่อหาแนวทางการ
ขับเคลื่อนเรื่องไทใหญ่ ให้เป็นที่รู้จักและก้าวเข้าสู่ความเป็นสากล

สรุปเรื่อง

นักปราชญ์ด้านกีของประเทศไทย อาจารย์เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์ ศิลปินแห่งชาติ กล่าวไว้ว่า เมืองหลวงของไทใหญ่ในเมืองไทยคือจังหวัดแม่ฮ่องสอน ทำให้เราต้องเห็นความสำคัญในส่วนนี้ให้มากขึ้น ว่า แม่ฮ่องสอนเป็นเมืองที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ เชื้อชาติ โดยจะอย่างไร ให้คนไทใหญ่ในแม่ฮ่องสอนได้รับการยอมรับมากขึ้นและคนรุ่นหลังสนใจสืบสาน อนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรม ทำอย่างไรให้คนไทยรู้จักคนไทใหญ่หรือคนไทใหญ่ ตลอดจนการก้าวสู่สากล จากประเด็นปัญหาเหล่านี้จึงได้จัดตั้ง สถาบันไทใหญ่ศึกษาขึ้น ด้วยความร่วมมือของประชาชนเป็นหลัก และวิทยาลัยชุมชนแม่ฮ่องสอน ได้ให้การสนับสนุน ทำให้สามารถจัดตั้งสถาบันไทใหญ่ศึกษาได้ และมีเครือข่ายต่าง ๆ ในการขับเคลื่อนสถาบัน

สัดส่วนประชากรของคนไทใหญ่ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน อำเภอที่มีชาวไทใหญ่อยู่มากที่สุดคือ อำเภอขุนยวม อำเภอแม่สะเรียงและอำเภอสบเมยนั้น มีน้อย ส่วนมากจะกลายเป็นคนเมืองหรือพูดภาษาเมืองกัน แต่ก็ยังคงมีประเพณีวัฒนธรรมของชาวไทใหญ่เหลืออยู่ อย่างประเพณีออกหว่าและการแห่จองพารา ดังนั้นทำให้เห็นว่าแม่ฮ่องสอน คนไทใหญ่เราก็มีความสำคัญ จะทำอย่างไรในการที่จะสืบสานวัฒนธรรม อนุรักษ์และให้คนต่างถิ่นได้รู้ว่าคนไทใหญ่มีอยู่ในเมืองไทย ทำอย่างไรที่เราจะสามารถเชื่อมโยงกับคนไทใหญ่ในรัฐฉาน ไทใหญ่ในจีน ในอเมริกา และไทใหญ่ในประเทศต่างๆ เพราะหากเราทำภารกิจอยู่กลุ่มเดียวในแม่ฮ่องสอนนั้น มันก็จะไม่มีความหมาย เพราะเราสามารถเรียนรู้และพัฒนาได้ก้าวไกลมากยิ่งขึ้น

จะทำงานวิจัยเกี่ยวกับคนไทใหญ่เรื่องอะไรบ้าง เรื่องใดที่ควรทำและให้ความสำคัญ มีอะไรดีๆ ที่ควรทำบ้าง โดยเรียงลำดับตามสถานการณ์จริง โดยให้คุณ Dr.Nicola Tannenbaum มาร่วมพูดคุยเสวนาในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

มติที่ประชุม ที่ประชุมรับทราบ

/ระเบียบวาระที่ ๒...

ระเบียบวาระที่ ๒

เรื่อง เสนอเพื่อทราบ

วาระที่ ๒.๑ เรื่อง บรรยายแนวทางในการอนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรมไทใหญ่
โดยวิทยากร Dr.Nicola Tannenbaum Professor of
Lehigh University

สรุปเรื่อง

วิทยากร Dr.Nicola Tannenbaum Professor of Lehigh University ได้บรรยายถึง
แนวทางในการอนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรมไทใหญ่

๑. ควรสอนลูกหลานให้พูดไทใหญ่ ไม่พูดเฉพาะภาษาไทยอย่างเดียว โดยปลูกฝังตั้งแต่เด็ก
๒. ดึงเด็ก ๆ และเยาวชนมาร่วมทำงานการจัดงานประเพณี การแสดง การออกความคิดเห็นต่างๆ
ของคนในท้องถิ่น
๓. ผู้ใหญ่ควรมีการศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับประเพณีไทใหญ่
๔. ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนศึกษาประวัติศาสตร์ของชาวไทใหญ่จากคนเฒ่าคนแก่ ตลอดจนเรื่อง
ของวิถีชีวิตความเป็นอยู่
๕. ส่งเสริมให้คนในท้องถิ่นพูดภาษาไทใหญ่ แต่งกายชุดไทใหญ่ และทานอาหารไทใหญ่ เพื่ออนุรักษ์
วัฒนธรรมไทใหญ่
๖. จัดทำหนังสือเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ของไทใหญ่ทั้งภาษาไทยและภาษาไทใหญ่ โดยให้มีเนื้อหา
น่าสนใจ รูปแบบน่าดึงดูดใจในการอ่าน แนะนำให้ทำเป็นสื่อให้เด็กอ่านเพื่อให้เกิดความเข้าใจ
ปลูกฝังตั้งแต่เด็ก
๗. นำนักวิชาการมาช่วยขับเคลื่อนในการพัฒนาทางด้านต่าง ๆ ของคนไทใหญ่
๘. เมื่อจัดงานประเพณีหรือการแสดงต่างๆของคนไทใหญ่ ให้บันทึกวิดีโอเก็บภาพไว้

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

มติที่ประชุม ที่ประชุมรับทราบ

วาระที่ ๒.๒ เรื่อง การขับเคลื่อนงานไทใหญ่ของสถาบันไทใหญ่ศึกษา วิทยาลัย
ชุมชนแม่ฮ่องสอนที่ผ่านมา โดย ดร.โยธิน บุญเฉลย รอง
ผู้อำนวยการวิทยาลัยชุมชนแม่ฮ่องสอน

สรุปเรื่อง

การขับเคลื่อนงานไทใหญ่ศึกษาของสถาบันไทใหญ่ศึกษาวิทยาลัยชุมชนแม่ฮ่องสอนที่ผ่านมา มี
ดังนี้

๑. การศึกษาจำนวนประชากรของชาวไทใหญ่ในแต่ละอำเภอของจังหวัดแม่ฮ่องสอน
๒. การเก็บข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับคนชาวไทใหญ่
๓. จัดเก็บภาพการแสดงประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่น ต่างๆในรูปแบบของภาพนิ่งและวิดีโอ
๔. จัดทำสื่อการสอนเกี่ยวกับชนชาติไทใหญ่ให้นักเรียนในโรงเรียน
๕. อบรมเด็กเยาวชนเกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณีชาวไทใหญ่ มีการสอน กังกะหล่า ก้าแลว

๖. จัดเวทีแลกเปลี่ยนในชุมชน
๗. เสวนาเรื่องประเพณีต่างๆ เช่น ปอยส่างลอง
๘. ศึกษาและจัดทำฐานข้อมูลองค์ความรู้ชาวไทใหญ่
๙. ดำเนินการเรื่องสภาชาติพันธุ์ไทใหญ่
๑๐. จัดนิทรรศการประกวดบทความ ภาพวาดเขียนเกี่ยวกับไทใหญ่
๑๑. ส่งเสริมและสอนภาษาไทใหญ่
๑๒. ฟื้นฟูคณะเจ้าไต บ้านคากาน
๑๓. ประชุมพัฒนางานวิจัยไทใหญ่
๑๔. ปรับรูปแบบการบริหารสถาบันไทใหญ่ศึกษา
๑๕. ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนสถาบันไทใหญ่ศึกษา

ผลกระทบที่เกิดขึ้น

๑. วัฒนธรรมเข้มแข็ง
๒. เกิดการอนุรักษ์ทรัพยากรท้องถิ่น
๓. มีการรวมกลุ่มอาชีพวิสาหกิจ

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

มติที่ประชุม ที่ประชุมรับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่อง เสนอเพื่อพิจารณา

วาระที่ ๓.๑ การศึกษาพัฒนางานวิจัยและงานบริการวิชาการเกี่ยวกับไทใหญ่

สรุปเรื่อง

ที่ประชุมได้เสนอหัวข้อการศึกษาวิจัย ประเด็นการและงานบริการวิชาการเกี่ยวกับไทใหญ่

ดังนี้

๑. การเปิดด้านการค้าขายแดนห้วยต้นนุ่น โจทย์งานวิจัย คือเราจะมีส่วนได้รับผลประโยชน์อย่างไรเกี่ยวกับการจัดสรรผลประโยชน์การค้าขายระหว่างกัน ผลกระทบ การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ข้อดีและข้อเสีย ในเรื่องของการเปิดด้านการค้าขายแดน
๒. เรื่องการดำรงรักษาวัฒนธรรมประเพณี ทำอย่างไรให้ดำรงอยู่ เพราะปัจจุบันสังคมเปลี่ยนแปลงไปมาก
๓. ด้านการท่องเที่ยว ชุมชนรับมือกับความเปลี่ยนแปลงเมื่อเปิดการค้าขายแดน คือการสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้ชุมชนปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง และให้ชุมชนรู้จักตัวตนของตัวเอง รู้ศักยภาพของชุมชน เสริมความเข้มแข็งชุมชน
๔. การพร้อมเข้าสนับสนุนการสืบค้นองค์ความรู้งานวิจัยเพื่อที่จะถ่ายทอด
๕. การนำองค์ความรู้ของศูนย์ไทใหญ่ไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเครือข่ายอื่น

/ข้อเสนอแนะ...

ข้อเสนอแนะ

เสนอให้มีคณะกรรมการระดับนานาชาติ นอกจากคณะกรรมการระดับท้องถิ่น เพื่อเชื่อมโยงเครือข่าย มีเครือข่ายที่เป็นรูปธรรม

มติที่ประชุม ที่ประชุมรับทราบ และพิจารณาเป็นหัวข้องานวิจัย ต่อไป

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่อง อื่น ๆ

วาระที่ ๔.๑ แนวทางการจัดกิจกรรมประเพณีปอยเหลินสิบเอ็ด

สรุปเรื่อง

ที่ประชุมได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการจัดกิจกรรมประเพณีปอยเหลินสิบเอ็ด ดังนี้

๑. ไม่ควรเน้นผลงานออกหว่า ให้เห็นไปที่เข้าหว่าด้วย
๒. ใช้พื้นที่ในชุมชนในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ และให้ความรู้
๓. การประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องทางช่องทางสื่อต่าง ๆ
๔. จัดนิทรรศการแสดงผลงานออกหว่า
๕. ปรับปรุง เรื่องของท่าทางการแสดง กิ่งกะหล่ำ โต ให้โดดเด่น น่าสนใจ มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น
๖. ส่งเสริมให้เยาวชนเข้ามามีส่วนร่วมเรียนรู้การแห่จองพารา
๗. การทำจองพารานั้นไม่ควรมุ่งเน้นที่การแข่งขันมากเกินไป จนลืมความสำคัญ และความหมายของประเพณีจริงๆ ควรทำด้วยใจ และแรงศรัทธารักษาประเพณี
๘. ให้มีการชี้แจงเรื่องรายละเอียดของการประกวดจองพารา ต้องมีองค์ประกอบใดบ้างที่ถูกตามหลักการ เพื่อชาวบ้านจะได้เข้าใจตรงกัน และจัดทำจองพาราส่งประกวดได้ถูกต้องตามเกณฑ์
๙. จัดแหล่งเรียนรู้เรื่องราวที่เกี่ยวกับประเพณีเดือนสิบเอ็ดในงานปอยเหลินสิบเอ็ด
๑๐. เสนอให้มีทุนท้องถิ่น และค่อยของบสนับสนุนเพิ่มเติมจากส่วนราชการ
๑๑. งานประเพณีไม่ควรกำหนดจากการภาคการท่องเที่ยว เจ้าของวัฒนธรรมหรือท้องถิ่นน่าจะเป็นคนกำหนดเอง ให้จัดการตนเอง กำหนดกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง ฟังพาทนอยงานราชการน้อยลง

ปัญหา

๑. ขาดงบประมาณในการจัดงานแห่จองพารา
๒. อยากให้ภาคส่วนราชการมาจับมือร่วมกันสนับสนุนงบประมาณในการจัดการแห่จองพารา
๓. ขาดการร่วมมือของแต่ละส่วนที่จะร่วมมือกันแก้ปัญหา
๔. งานประเพณีไม่เป็นไปตามปฏิทิน โดยเฉพาะเรื่องประเพณีปอยเหลินสิบเอ็ดปอยออกหว่า ควร มีวินเวลาที่ชัดเจนและตรงตามช่วงเวลาจริงๆ อยากให้ทุกส่วนที่เกี่ยวข้องมาร่วมกันตกลงกัน
๕. เรื่องรางวัลในการจัดกิจกรรมบางกิจกรรมนั้น ไม่คุ้มทุน ทำให้ไม่ดึงดูดในการเข้าร่วมกิจกรรม
๖. ปัญหาในการจัดงานประเพณีต่างๆ สมัยนี้ คนมั่งที่เงินมากกว่างาน

๗. ไม่ควรจัดงานประกวดต่างๆ หากกรรมการไม่ยุติธรรมเพราะถ้าเป็นลูกหลานกรรมการก็มีสิทธิชนะมากกว่า ดังนั้นกรรมการที่ดีต้องมีความรู้ในเรื่องของงานนั้น ๆ และมีความยุติธรรม
๘. ปัญหาในเรื่องของชาวบ้านไม่ยอมรับการตัดสินของกรรมการ ไม่ยอมรับกฎกติกา เกิดการประท้วงการตัดสิน เรื่องของการประกวดจองพารา หากไม่มีการประกวดแล้วชาวบ้านก็จะไม่ยอมทำ ดังนั้นจึงควรให้เงินสนับสนุนแทน
- มติที่ประชุม ที่ประชุมรับทราบ และจะนำแนวทางการปฏิบัติเสนอส่วนที่เกี่ยวข้อง ต่อไป

ลงชื่อ.....ผู้บันทึกการประชุม

(นายณัฏฐวัฒน์ ชนิตร์นันท์)

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจรายงานการประชุม

(ดร.โยธิน บุญเฉลย)

รองผู้อำนวยการวิทยาลัยชุมชนแม่ฮ่องสอน

ภาคผนวก

บรรยากาศในการจัดเวทีเสวนา

